

Parlamentul
Republicii Moldova

RGY-01 nr. *286*
9 iulie 2024

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege cu privire la veteranii de război

(nr.194 din 25.06.2024)

În conformitate cu prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și ale art.54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996, examinând proiectul de lege menționat în titlu, Direcția generală juridică expune următoarele considerente.

I. Observații de ordin general

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați, fapt ce corespunde prevederilor art. 73 din Constituție și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Prin natura relațiilor sociale reglementate, proiectul de lege se înscrie în categoria legilor organice, adoptarea cărora ține de competența exclusivă a Parlamentului, fiind astfel în concordanță cu prevederile art. 66 și art.72 din Constituție.

3. Potrivit Notei informative, scopul proiectului examinat constă în stabilirea statutului veteranilor de război și diferențierea lor de celelalte categorii de veterani reglementate în Legea nr.190/2003, precum și promovarea spiritului patriotic al cetățenilor.

4. Ținând cont de obiectul de reglementare al proiectului de lege, relevăm că este necesar avizul Guvernului Republicii Moldova, care va conține opiniile Ministerului Muncii și Protecției Sociale, fiind totodată, necesară efectuarea expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție, în temeiul art. 36 alin.(1) din Legea nr. 100/2017.

Sub aspect economico-financiar, proiectul de lege nu prevede modificarea bugetului de stat, în sensul majorării acestuia, dar determină modificarea procedurii de cuantificare și alocare.

II. Privitor la conținutul proiectului de lege și respectarea normelor de tehnică legislativă

1. Cu referire la textul proiectului de lege, atragem atenție asupra obligativității redactării textului proiectului prin prisma prevederilor art.54 alin.(1) lit.a) din Legea nr.100/2017, potrivit cărora ***textul proiectului actului normativ se elaborează în limba română (...) cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație.***

2. La art.4 alin.(3), cuvintele „*prioritate de stat*” se vor substitui cu cuvintele „*prioritate a statului*”.

3. La art.6 din proiect, propunem comasarea alin.(1) și (2) și expunerea acestuia în următoarea redacție:

„La aplicarea prevederilor prezentei legi se interzice orice discriminare a veteranilor de război pe criterii de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică, avere, origine socială, participării la acțiuni de luptă sau orice alt criteriu.”

4. Cu referire la art.7 , întru respectarea prevederilor art.54 alin.(1) lit.c) din Legea nr.100/2017 - *terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative* – propunem:

- la alin.(1) partea introductivă se va modifica, după cum urmează - *„Ministerul Apărării este responsabil de elaborarea și promovarea politicilor publice în domeniul protejării drepturilor veteranilor de război. În acest sens, Ministerul:”*;
- la lit.b) alin.(1) sintagma „*Ministerul Educației*” se va substitui cu sintagma „*Ministerul Educației și Cercetării*”, pentru a fi în concordanță cu Hotărârea Parlamentului nr. 29/2023 pentru aprobarea listei ministerelor;
- pentru alin.(2) propunem următoarea redacție: *„Ministerul Muncii și Protecției Sociale este responsabil de elaborarea și promovarea politicilor publice în domeniul social, pe segmentul măsurilor de protecție socială a veteranilor de război.”*;
- pentru alin.(3) propunem redacția: *„Ministerul Sănătății este responsabil de elaborarea și promovarea politicilor publice în domeniul sănătății, pe segmentul măsurilor de protecție socială a veteranilor de război.”*;
- la alin.(4), cuvintele „*preum și vor coopera*” se vor substitui cu cuvintele „*precum și*”.

5.În aceeași ordine de idei, invocăm și necesitatea revizuirii art.9 din proiect. Atragem atenție asupra obligativității redactării acestuia corespunzător regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație. Totodată, la lit.a) art.9 alin.(1) textul „*acțiunile de luptă pentru apărarea suveranității, independenței și integrității teritoriale a Republicii Moldova*” considerăm necesar a se substitui cu sintagma „*acțiuni de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova*”, sintagmă consacrată în actele normative în vigoare (Legea nr.190/2003, Legea nr.63/2022).

6.Totodată, menționăm că prin Hotărârea Guvernului nr.59/2022 cu privire la aprobarea Programului național de acțiuni consacrate Anului recunoștinței față de veteranii de război, participanți la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova, ca primă acțiune, în Program a fost inclusă acțiunea privind revizuirea cadrului normativ referitor la veteranii de război în vederea îmbunătățirii nivelului protecției sociale, precum și a stabilirii statutului juridic al voluntarilor – participanți la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova.

În acest context, la alin.(2) al art.9, recomandăm excluderea cuvântului „Lista”, întrucât categoriile veteranilor de război sunt prevăzute la alin.(1) al aceluiași articol. Respectiv, propunem următoarea redacție: „*Categoriile de veterani de război sunt stabilite exhaustiv de prezenta lege.*”.

7.La art. 10 alin.(1) din proiect, după textul „Statutul de veteran de război este” evocăm completarea normei cu textul „atribuit de prezenta lege”, pentru a asigura corelarea cu prevederea de la art. 9 alin.(2) din proiect, întru respectarea cerințelor consemnate la art. 3 alin.(4) lit.a) din Legea nr. 100/2017.

8.Cu referire la art.14 alin.(1) din proiect, considerăm oportună excluderea textului „(2000 lei)” și „(3000 lei)”, deoarece alocația lunară de stat se va calcula în rată procentuală din cuantumul salariului minim pe țară la momentul intrării în vigoare a actului normativ. De asemenea, la alin.(2) urmează a se exclude cuvintele „și se acordă veteranilor de război”.

9.La art.15 alin.(3), textul „și d)” se va exclude.

10.Întru respectarea prevederilor art.54 alin.(1) lit.c) din Legea nr.100/2017, în denumirea art. 16 din proiect, cuvântul „*medicală*” se va substitui cu sintagma „*în domeniul ocrotirii sănătății*” (obiecție valabilă și pentru dispoziția art.17).

11.Cu referire la articolele 20 și 21 din proiect, subliniem necesitatea revizuirii acestora pentru uniformizarea terminologiei utilizate, deoarece se folosesc mai multe noțiuni pentru aceeași plată/alocație – „alocație lunară

de stat”, „alocație de stat pentru merite deosebite față de stat” și „alocație nominală”.

Totodată, întru respectarea cerințelor privind claritatea normei, la alin.(3) din art.20, textul „se încadrează în două sau mai multe categorii de beneficiari specificate la alin.(2) li se stabilește” recomandăm a se substitui cu cuvintele „*dețin mai multe distincții de stat*”, iar după cuvintele „pentru merite deosebite față de stat” se va completa cu cuvintele „*se stabilește*”.

12.Cu referire la art.22 din proiect, invocăm oportunitatea completării dispozițiilor finale și tranzitorii cu prevederi referitoare la Anexa Legii nr.190/2003 - „Lista statelor, orașelor, teritoriilor și perioadele acțiunilor de luptă la care au participat cetățenii Republicii Moldova”.

De asemenea, alin.(2) din articolul citat urmează a fi exclus, deoarece se referă la o variantă mai veche a proiectului de lege.

Asupra oportunității adoptării proiectului de lege urmează să se pronunțe Parlamentul în ședință plenară.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție generală